

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	VALÈNCIA
Edifici	Parròquia de Sant Joan del Mercat
Direcció	
Localització	Sala de campanes
Nom	El Borrego (7)
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 146 Vora 14 Altura del bronze 120 Pes aproximat (en quilos) 2098 kg
Fonedor	DE LA VIÑA MENOR, JUAN ANTONIO
Any fosa	1738

	La campana duu varies complexes inscripcions, en llatí, amb abreviatures i talls, no sempre fàcils d'interpretar. En la part superior, en tres línies, diu "ARDVA, QVI VIDIT PATHMOS ARCANA IOANNES; ANTONIVSQ, FABERQ ? " / "IOSEPH SVA NOMINA PRAESTANT, TARTARA PERTIMEANT ILLIS ROBO ? " / "R ANTE METALLO : MEQ SONANTE CITO PELLANTVR ? ? ? ? ? " que segurament caldria escriure "ARDUA, QUI VIDIT PATHMOS ARCANA JOANNES, ANTONIUSQUE, FABERQUE, JOSEPH SUA NOMINA PRAESTANT. TARTARA PERTIMEANT ILLIS ROBOR ANTE METALLO MEQUE SONANTE SITO PELLANTUR." El major dubte que presenta el text és la paraula FABERQUE, és a dir I FABER. Faber en llatí significa constructor, ferrer, però ací sembla un nom, que no és en tot cas Fàbius, per exemple. Amb eixe dubte, la primera part de la frase es podria traduir com JOAN, QUI VA VORE AMB GRAN DIFICULTAT ELS MISTERIS DE PATHMOS, I ANTONI, I FABER, I JOSEP, LI DONEN NOM (A QUESTA CAMPANA). És a dir, a banda del misteriós FABER, els noms de la campana són JOAN, ANTONI I JOSEP. La segona part, tot i que rebuscada, completa aquest significat, que es podria traduir, simplificant: ELS INFERNS FUGEN RÀPIDAMENT, S'ALLUNYEN QUAN SONA AQUEST METALL. Per baix hi ha quatre imatges: La Mare de Déu amb Nen; Sant Joan Baptista; Sant Joan Evangelista; Santa Bàrbara. En el mig una creu, no molt gran, amb pedestal. Tot i no estar signada alguns elements iconogràfics com les imatges de Santa Bàrbara, la Mare de Déu, Sant Pau i la creu permeten relaciona-la amb el fonedor Juan Antonio de la Viña. Aquesta part superior està relacionada amb la protecció de la parròquia: la creu, la Mare de Déu, els sants titulars, Santa Bàrbara, i la inscripció esmentada. En el mig peu una inscripció també llatina, com la resta, parla de la importància de la campana: "NIMIS TANTVM, QVD NON SIT IN VRBE METROPOLI DEMPTA, MAIVS, NEC PONDERIS AEQVI PETR. IOAN. DERIS FABRIQ· ANNO J 7 3 8 ? ? ? " que podem traduir com NO HI HA ALTRA EN LA CIUTAT MAJOR NI MÉS PESADA QUE AQUESTA. Continua indicant que fou el responsable de la fabricació: (SENT) FABRIQUER PERE JOAN DERIS L'ANY 1738. El fabriquer era un càrrec, entre els beneficiats de la parròquia, encarregat de "la fàbrica", és a dir del manteniment de l'edifici. Es dona la curiositat que per la xifra "1", repetida en les diverses dates, no gasten, com és habitual en aquell temps, la I majúscula sinó la J majúscula. Segueix, en el peu, amb la indicació de les diverses refoses de la campana, també de manera altisonant: " + GASPAR MIRALLES MIRVM NOMEN QVANDO ANNO J647; FABRICAE ME DONAVIT ADEPTVS EST ANNO TAMEN J68J VOCI ROBVR ADDIDIT MEA CLARA PAROECIA; J736 AVGMENTVM ET J738 PRAESTANTIOREM VOCEM" No sabem si es refereix a un Gaspar Miralles, també fabriquer o a un possible fonedor de campanes. En 1647 es parla d'un ferrer homònim que fa claus per a la <i>Cueva Santa</i> de Altura; no sabem si eren claus de bronze i per tant podria ser un fonedor. En qualsevol cas, una traducció molt lliure podria ser GASPAR MIRALLES EM VA DONAR NOM L'ANY 1647; LA FÀBRICA DE LA PARRÒQUIA EM VA REFER TAMBÉ L'ANY 1681, AFEGINT MÉS VEU (MÉS VOLUM); EN 1736 ES VA AUGMENTAR I EN 1738 ENCARA VA CRÉIXER LA MEUA VEU. La documentació realitzada el dia de Sant Joan de 2016 no és la definitiva, degut a la dificultat d'arribar a totes les cares de la campana, però completa i confirma la major part dels textos, imatges i decoracions.
Fotos	206

Tocs	Repic i volteig manual d'acord amb els usos tradicionals de les campanes de la ciutat de València.
Conservació, manteniment	L'estat de conservació de la campana és bo. Està instal·lada en una de les finestres de la sala de campanes, orientada cap a la plaça del Mercat, amb truja de fusta d'Electrorecamp que segueix el model de l'antiga. Està dotada amb batall lligat i dotat amb cable de seguretat. A més, té ballesta per alçar-la i fixar-la durant els repics.
Protecció	Protecció genèrica al trobar-se en un BIC declarat. En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser comunicades a la Direcció General del Patrimoni Cultural Valencià adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.
Propostes	
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan
Data	24-06-2024

Fitxa completa de la campana: [El Borrego \(7\) Parròquia de Sant Joan del Mercat - VALÈNCIA](#)

PDF (26-06-2026)